

N° 49.

Seſtdeenâ, 7. (19.) Dezember

1874.

Malſa par gabbu: Mahjaſ weefiſ 1 rubl., paſteſ nauda 60 kop.

Rahditajſ.

Jaunatahſ ſinnaſ. Telegraſa-ſinnaſ.

Eſſeſhemmeſ ſinnaſ. No Rihgaſ: Latw. draugu beedriſaſ ſapulſe. No Luggaſchu pilſpagaſia: pagaſia wezzala behra-beena. No Jelgawaſ: laupitaju nebruſchana. No Dutaiſchu muſiſchaſ: ſleylamibaſ darbe. No Pechterburgaſ: Jurra ſwehki, — jauna ſudraſa nauda. No Miſchni Nlongorodeſ: jemlohpju lectu iſſtaſde. No Penjaſ guber- nijaſ: uggunſ-grehti, — jauni deſſeſzelli. No Laganrogaſ: breeſ- mitga autâ. No Maſtawâſ: „irichineſ.“

Ahrſemmeſ ſinnaſ: No Bahzijaſ: Anima prazzeſſe. No Anglijaſ: ſaldata behgſchana. No Franzijaſ: pelnaſ-wihru grehta darbi. No Spanijaſ: kautiſſch ar Karliſteem.

Wehl lahdi wahedi par jauno ortograſija. — Waj paſcham ſawa mahteſ walloſa jamahjaſ. — Siſti notilkumi iſ Rihgaſ.

Peelikkumâ. Bruhtgana prohw. Graudi un ſeedi.

Jaunatahſ ſinnaſ.

No Rihgaſ. Rihdſineeki jaw dabbuja ſchinni gaddâ (Novembera eeſahumâ) ar kammanahm brautt; tomehr kammanu laiſ ilgi nepaſtahweja, atmettaſ mihtſiſ laiſ, brihſcheem lihja, brihſcheem ſnigga. Bet ſchinni neddetâ mumſ attal kammanu laiſ: preeſch pahri deenahm ſahla ſtiprati ſalt, zettortdeenu ſaſnigga labba lahra ſneega, tâ ta taggad (peektdeenu) ar kammanahm brauz pah Rihgaſ eeſahm la puit til ween.

No Jelgawaſ, tai 4. Dezemberi. Iſgahjuſchâ ned- deſâ, ta „Latw. aw.“ ſinna, raſbaineeki uſbruckta lahdam Kreewu dahrſneelam, kaſ pee paſchaſ Jelgawaſ dſihwo. Dahrſneela ſeewu un meitu eſſoht ſaſehjuſchi, winnu pa- ſchu lihdiſ nahwi ſaſahwuſchi un tad ar lahdeem 500 rub. ſlaidraſ naudaſ aiſbehgſchi. Bet jaw ohtrâ deenâ iſ- dewahſ 2 no raſbaineeteem uſ Rihgaſ ſchoſſejaſ ſakert un pehſ wehl 3, kaſ taggad wiſſi 5 Jelgawaſ zeetumâ gaida ſawu pelnito algu. — Relaiſa mahzitaja Th. Kupſſera weetâ iſwehleja par ſahna-ſaſnizaſ mahzitaju Chriſtian Dſirneſ lungu, kaſ lihdiſ lahdeem 1½ gaddem atpaktat biſiſ par mahzitaju Saratowos gubernijaſ Jagodnaſ Bahzu kolonijaſ.

No Rijeſawaſ. Tai 2. Dezemberi uſ Rijeſawaſ-Breſteſ deſſeſzella pee Kaſalinaſ ſtanzijaſ notilkahſ ſchahdeſ ne-

laimigſ atgaddijumſ: ſaur minnetâſ ſtanzijaſ pahwal- diſchanaſ wainu weena waggona (rattu) rinda uſſtrehjuſe ohtrai waggona rindai. ſaur ſchahdu uſſtreſchannu tiſta ſadauſiti dewini waggoni, peeſi zilweſi ſtipri eewainoti un aſtoni maſaſ apſtahdeti. Abbu rindu waggoni bijuſchi ar prezzehm lahdeti. Starp eewainoteem arri atraddahſ wiſſenduktoraſ.

No Londoneſ, tai 2. (14.) Dezemberi. Diwi ohgfu rattumêſ (Lenkeſtereſ aprinki) eſſoht gaidamſ, ta ohgtu- razzeſi no ſtrahdahſchanaſ apſtaſchoteeſ. Schahdu apſtaſ- ſchanoſ no ſtrahdahſchanaſ noſauz par ſtreitu.

No Baijoneſ, tai 2. (14.) Dezemberi. No Spani- jaſ rohbeſchahm teel ſannohtſ, ta waldiraſ ſarra-pulki pehſ beidſameem kautineem ar Karliſteem (Menterijaſ un Her- nani apgabalaſ) eſſoht nomettuſcheeſ eeſſch San Sebaſtia- neſ. Generaliſ Roma, kaſ kautinâ pee Urbietâſ biſa bruhzeſ dabjuſiſ, tiſſchoht drihſumâ iſahrſtehtſ.

No Amerikaſ. Deenwidduſ-Amerikaſ republikâſ jeb brihſwalſtiſ ſataiſoteeſ uſ tam, ta warretu no ultra- montanu pahrlaeteem praſſijumeem aiſſargateeſ. Iſchi- leſ walſtiſ ſapulze tiſta peekemteſ tahdeſ liſkumſ: ja pah- weſta pawehleſ un noſazzijumi buhtu tahdi, kaſ walſtiſ drohſchibu un ſwabbadibu draude aiſtikt, tad tahdeem no- ſazzijumeem pretti jaſtaſhjaſ un ja garridſneeki, to ne- eewehrodami, tomehr prett walſtiſ liſkumeem ſtrahdatu, tad winni buhtu ar zeetuma ſtrahpi ſohdami. Honduraſ un San Salwadorâſ walſtiſ arri uſ tam ſaweenojuſchahſ un Guatemalaſ walſtiſ uſaiſzinajuſchi pee winneem peeſtahteſ, tâ tad Deenwidduſ-Amerikaſ walſtiſ grihb aiſſargateeſ prett jeſuitu riſloſchanaſ, kaſ no Eiropaſ uſ Ameriku aiſeet.

Telegraſa-ſinnaſ.

No Berlinêſ, tai 5. (17.) Dezemberi. Pah Râ- junkeſ apzeetinaſchannu (ſtatteeſ to ſinna no Bahzijaſ) pahrpreeſchoht, aſſinna par waijadſigu tahdu liſkumu no- ſpreeſt, ta walſtiſ weetneeku nedrihſtiſ zeeti ſanemt, ſamehr walſtiſ-ſapulze ſawaſ ſehdeſchanaſ wehl turra. — Teel ſannohtſ, ta Bahzu ſarra-tuggi, kaſ pee Spanijaſ rohbe- ſchahm atrohnahſ, tiſſchoht atpaktat ſautti.

Geschessemes sinnas.

No Nihgas. Jauneezeltais pareistizibas bislaps Serafims tai 29. Nowemberi atbrauca us Nihgu un usnehma sawu ammatu. — „Latweeschu draugu beedriba“ turrehs sawu schagadda sapulzi tai 12. Dezemberi pullsten 11. Nihgā museumā.

No Luggaschu pilsogasta. Beeltdeen tai 15. Nowbr. f. g. pullsten 3 pehz pufsdeenas leela garra rinda behrineeku pawaddija peemineta pagasta Leijas Bohses gruntineeku un bijuschu pagastu wezzatu Abdamu Leelbits, kas sawā 56. gaddā tai 8. Nowemberi bij ta Kunga preeschā aischahjis, no Luggaschu basnijas us kapsehtu. Zeksch bija ar flujahm kaisihts un nelaihts tilka nests, no raddeem, draugeem un pasihstameem. Pee Paulin mahjas stubra, kur no pastes zetta nogreeschahs us kapsehtu, nahza Luggaschu draudses raggu puhteju beedriba prettim un mihku aischahjeju ar truhwu marschu pawaddija lihds behru kambaram un no ta ar to djeesminau: Us kappu lihki pawaddam u. t. pr. lihds kappā mallai. Pee kappā turreja pee firbs eedamu runnu draudses mahzitajs, kurrā tas arr peeminneja, ka nelaihts bij no ta eedsihwojees, kad taggad warr behlam eepirktu mahju atstah. Arri effoht tas daschus gohda ammatu pagastā walbijts, un tā kreetnis wihrs israhbijees. Kad sahla kappā smiltis behrt, tad gan latris steidsahs smiltis saujinu kappā mesdams, tam faldu un weeglu duffu wehleja, kas sawā laika par dascheem bij pubhejees un gahdajis. Scho ihfu peeminna trohniti us winna kappā nolikdams, wehlejohs, ka dauds tahdu kreetnu wihru buhtu, tā nelaihts bij sawā laika. Jaw daschus gaddus winsch bija pagastam par preeschsehdetaju, kuru ammatu winsch, tā ihstam teefas spreedejam nahlahs, gohdam walbija, tā ka wehl daschi ar preeku peeminu „Bohses“ laiku. Kad 1866 gaddā nahza jaunee pagasta liktumi un pagastam bij uspreeschu fewi ar pagastu wezzatu jawaldahs un pagastu wezzalajs jawehl, tad pagasts flaidri sinnaja, ka nelaihts buhs tas wihrs, kam jauno wehl nezil pasihstamu ammatu warrehs ustizzeht — zehla winnu par pagasta wezzatu. Scho ammatu winsch gohdam 3 gaddus ispidbija, pat bes masalahm miffeschahanahm. Kad pirmi 3 gaddi bij beigti, tad pagasts wehl gribbeja winnu par pagastu wezzato paturreht, bet winsch nepalikka, deht tam, kad bij wahjigs ar truhstim. Un redsedams, ka uspreeschu buhs dauds publes ar jaunu floslas-namma zelschanu, winsch no sawa ammata gribbeja wakkā kluht, wehleledams, ka jaunals un wesseligals wihrs tilku winna weeta. Kaut gan winsch latram, kas gribbeja winnu wehleht, atteiza, ka ammatā wairs nebhushoht palikt, tomehr kad wehlešana bij beigta, winnam kahdi trihs waj wairak balsis ween bija masaki, nelā jaunajam. Kad walsts waldischanu un rehkenus atdewa, tad arri neatraddahs ta masaka waina, kur winsch buhtu aplam jeb nepeenahlami darrijis. Tai

gan winna kappā kalnina sahle pehz-gaddōs puschlohs un buhs tihri apaudsis, tomehr wehl dascheem Luggaschneekem winsch mihkā peeminā palikts, itt ihpaschi teem, kam ar winnu bij kahda darrischana, tā arri teem pagasta preeschneekem un weetneeku pulku lohjetkeem, kas ar winnu lohpa pubhejuschees un strahdajuschi. Weegla lai tam irr duffa un preeziga un jauka augscham zelschanahs winnā deenina!

Kahhs Lugguseetis.

No Zelgawas. Kā effam dsirdejuschi, tad Zelgawā dascha nedrohschiba raddusehs. Isgahjuschā neddekā kahdam usbruktuschi Sakkajā celā, gribbedami tam kashoku nowiltt un mutti tam jaw aischahjuschi, lai newarretu pehz palihga faukt. Tē par laimi saldati garram gahjuschi, kas laupitajus aischinnuschi. Tai 25. Nowemberi pullsten 5 rihta agrumā 2 rasbaineeki usbruktuschi pils teefas stihwera behlam, winnu stipri fadaustjuschi, laitam gribbedami winnu aplaupiht.

No Bukaischu nuifchas (Kursemmē). Nihgas Wahzu amises sinno pahr kahdu sleplawibu, kas tai 25. Nowemberi pullsten 7 walkarā isdarrita. Bukaischu mescha lungu, kas sawā rakstamā istabā pee lohga sehdeja, kahds sleplawneeks noschahwa, zaur lohga ruhti schaudams. Noschautais mescha kungs bija Prubjis, ar wahrdu Karl Eckard. Sleplawam tuhdat tilka pehdas dsihtas, bet lihds schim wehl nelo naw isinnajuschi.

No Pehterburgas teef sinnohts pahr uhdens uspluhshanu. Tai nakti no 25ta us 26to Nowemberi auka fadsinna uhdeni Newas uppi un sanatōs 8½ pehdas augstaki neta uhdens armeenu mehds buht. Zaur schahdu uhdena pazelschanohs un uspluhdinashanu semmakahs weetas pahrsuhda, tā ka kahdeem 7000 zilweleem bija sawi dsihwolti jaatstahj un zittur mahjas weeta jamelle. Auka arri dascheem nammeem juntus nogahsufe un sehtas apflahdejuse. Ap pullsten 5 auka mittejusehs un uhdens atkal fahjis krist.

— Pee beidsamahs rekruschu nemschanas bija lohsefchanas listēs pa wiffu Kreewiju eerastiti 708,102 jaunelki; no scheem panahza atweeglinashanu 347,127 jaunelki, un prohti pehz pirmas schkirras — 175,609, pehz ohtras — 110,924 un pehz treschas — 44,533. Waijadstige 150,000 rekruschu, irr nemti tilkai is teem atliktscheem 360,975, kas pee schim atweeglinashanas schkirrahm nepeerreja, kas irr 5 rekruschu no 12 jaunelkeem. No minnetahm 3 schkirrahm nelur neraddahs waijadstiba rekruschus nemt, jo peetizis ar teem, kam nelahda teefiba us atweeglinashanu nebija.

— Pee gohda-malites Surra-fwehtōs muhsu augsts Kungs un Keisars isfauza wesselibas (toštu) Wahzijas Keisaram, kas Surra-gohdaswaigsi (ordeni) wiffu ilgaki neffa, ar schahdeem wahrdeem, kas Latweeschu wallodā pahrzelti, tā flannetu:

„Us wesselibahm Keisaram Wilhelmam, Mannam

Iabbalam draugam un muhsu terra-ordena wezzam brunnineefam!"

Us scho tostu (wesselibas isfaulfschanu), las no urrah-faulfschanas un no Pruhffijas walsts-dseefmas flannahm tillä pawaddita, atbildeja Pruhffijas prinziß Albrechts ar schahdeem wahrdeem:

"Zuhs, Majistete, effat til schehligi bijuschi man atkaut, mannu wissu pasemmigako pateizibu isfazziht par teem schehligem wahrdeem, to Zuhs, Majestete, nupat effat isfazziuschi. Zuhs, Majestete, wissu labbaki sinnat, no wisseem Zuhsu Majestetes plaschä walsti, labdu atbalsu (atflannu) schee wahrdi pee manna wissu schehliga lunga atraddihs. Atkaut, Majestete, man schë klacht wehl isfazziht, la Zuhsu Majestetes schehlastibas parahdischana, labprahliba, pat fazzitu, mihslestiba, to Zuhs, Majestete, Pruhfschu armijai peeschlihruschu un wehl peeschkirrat, ar ne-iddsehschamu pateizibu no winnas (prohti armijas) teel fazustas. Atkaut, Majestete, la es us Zuhsu Majestetes wesselibu usdserru ar to wehleschanohs, lai Deewo swehti Zuhsu Majestetes augstohs zenteenus un nobohmus."

Schis tosts tillä no dedsigas urrah-faulfschanas un Kreewu walsts dseefmas flannahm pawaddihs.

— Muhsu augsts Kungs un Keisars irr finanzu ministeram pawehlejis, til libds lä ta darbä buhdama sibla sudraba nauda par 6 millijonu rubku buhs nokalta, tad buhs wehl par ohtreem 6 milliooneem kall siblu sudrabu naudu un walsti islaist.

No Nischni Nowgorodes labds sinnotajs raksta Wahzu Pehterburgas awisei pahf semkophibas leetu isstahdi, las Nischni Nowgorodes gubernija tilluse noturreta. Schi isstahde tilluse isrihtota no semkophju beedribas Lulojanowas aprinki, pee Schutilowas zeema. Minnetais awischi sinnotajs, pahf isstahdi rakstidams arri falka, la semkophiba, ihpaschi leelakäs fainneezibas un muishas, brangi attihsstotees un usplaulstoh: fainneezibas ehlas teel dauds kreetnatas un prawakas buhwetas, leellohpu waisla irr pahrlabbota zaur labbakeem waislas lohpeem, tapat ar laufsfainneezibu, tur fenat lauki bija eetasiti us 3 laukeem, tur taggad atroh 8 un 9 laulu fainneezibu. Waj schahda teizama pahrgrohsischana semkophiba tillai zaur turreenas semkophju beedribu isdarrita, to gan newar teitt, jo turreenas leelakee semkophji rahda leelu dschischanohs sawu laufsfainneezibu wissadi pahrlabbot, laulus kreetnakt apstrahdadami, labbas waislas lohpus eegahdadami par derrigeem atsihtus semkophju ribkus un maschines leetodami, semneelus usflubbinaidami un teem palihdsedami, lai warretu farous laulus labbaki apstrahdakt. Te nu raddahs tahs dohmas, isrihtoh semkophibas leetu isstahdi. Wajjadstiga nauda preelsh isstahdes pa daktai tillä dohta no semkophju beedribas lasses, pa daktai no semtibas. Schahdas isdohschanas bija wajjadstibas preelsh isstahdes ehlu usbuhschanas; sudraba un bront-

fas medakas, lä arri uestischanas rassli tillä peesuhbiti no Keisara nomma, lä arri no Maslawas beedribas preelsh semkophibas weizinaschanas. Bes tam semkophju beedriba nolikka 350 rubkus preelsh gohda malfahm semneekem un ammatneekem. Gesehtumä gan schaubijahs, tad mas raddisees tahdu, las pee isstahdes peedallisees; bet peedallischanohs nebi-ja maha, to redseja no tom, la isstahdamu leetu bija papilnam atfuhitas; arri apmekletaju bija dauds fanahuschu: muishineeki ar sawahm familijahm, muishu pahrwalditaji, tirgotaji un dauds tuhltoschi semneeku un semneeschu. Las nu flaidri leezina, la turreenas apgabbala laudis jaw atsinuschu schahdas isstahdes labbumu. Starp isstahditeem sirgeem, tillab is Kreewu lä arri is ahrsemmes fuggahm, bija arri weens ehfelis, kurra wehrtiba sneedsahs libds 800 rubkeem. Tapat leellohpi un aitas bija no daschadahm fuggahm. Wissadi semkophju ribki un maschines, daschadas sehklas. Tad arri ratti, ritteni, raggawas, sirgu ribki, sweests, feers medbus un bischu sobki, drehbes un wehl daschas zittas leetas. Isstahde sahlahs tai 16. Augustä un beidjas tai 17. Augustä, kurra deenä arri gohda malfas tillä isdallitas.

No Pensas gubernijas. Muhsu gubernija tahdi nelaimigi un behdigi gaddijumi notilluschu: Tai 27tä Septemberi f. g. Nische-Lamowas aprinki bij weenä deenä diwi leeli ugguns-grehti. Pirmais sahlahs preelsh pufsdeenas, Leelaja Kuchora zeemä, un nobegga 54 fainneeku mahjas, un daschas laudses labbibas. Ohtris sahlahs pehz pufsdeen Atmisu zeemä; tur nobegga 98 fainneeku mahjas, un daschas laudses labbibas. Tai 25tä Oktoberi paschä pufsdeenä nobegga Prensirku zeemä 156 fainneeku mahjas un dauds, dauds laudses labbibas. Bilweku dschwibas naw neweena flahdeta. Wasi ugguns-grehti beeschi ween notekahs gan pilsehtä, gan us laukeem.

— Tai 11tä Oktoberi f. g. tillä tas nupat jaunbuhwetais dselsuzelsh, no Maslawas dselsuzelka stanziyas Morschanskas tahlatu libds Pensai un no Pensas libds Sifranes pilsehtai (Saratowas gub.) nobohs braulfschanai. Schis zelsh irr no tohti leela swarra preelsh Rihta Kreewijas: lä dsirdam, tad nahloschä gaddä schis zelsh tillä tahlatu buhwete. Pee Sifranas pilsehtas, kurra pee Wolgas leelupes atrohnahs, taps tahds pats tillä, lä pee Ribgas par Daugawu steeps, tad us Samaru, Busululu libds Drenburgai. Projekts jaw senn irr gattaws un zellu telka nosprausta.

— Zaur zeen. Pensas gubernatora leellunga gahdashanu, taps Pensas gubernijas semturreem no krohna dohti ehreketi preelsh waislas bes malfas. Laikam gan is krohna kehwnizahm. Schee waisleneeki tillä daschadi isdalliti pehz pagasta leeluma, dwehsetu flaita. Pagasts ar 3400 dwehse-

lehm dabbuhs 7—8 tahdus lohpinus. Schahdi ehrsiki tohp bes malkas, us wissu mubschu atschkin-koti, weena alga: wai nosohg, jeb nosprahgst, til irr zaur zeema jeb pagasta waldbibu flaidra leeziba japeeness pee wirswaldibas, tad naw nekahda strahpe jeb atmalka jadohd. Schohs lohpinus atdohs, tah-deem no pagasta lohzelteem ismekleteem paschu pagastu kreetnateem un pahrtikluscheem faimeneeteem, kurreem arri pascheem pehz ehrseseem irr jaet, tohs fanemt, kur waldbiba teem tohs isdohs. Wiiani teel katram ta pagasta faimeneetam dohti sinnamâ laitâ bes malkas. Labbi jakohpj, pee grehta darba un tah-kas braufschanas tohs newarr litt, un tâ lihds pat nahwei jakohpj. Bateiziba un gohds tahdam lungam, kusch par faweem appalschneekeem tâ ruhpe-jahs.

B. Graubinsch.

No Toganrogas. Kâ „Ddeffas awises“ sinno, bijuse tai 12tâ Novemberi breefmiga auta us Aso-was juhru. Kuggineeki flihta azzim redsoht, un tatschu leelas wehtras deht nespehja teem pali hdsibu sneegt. Birmais luggis, kas nogrimma, bija sawu lahdiu juhra eemettis un gribbeja atpakkat greesteas. Bullsten 5 pehz pufsdeenas winsch nogrimma. Bullsten 8 nogrimma trihmastu luggis. Kuggis wedda tweeschus (puheus); 9 luggineeki ar winnu brauja, no kurreem tillai 4 sawu dsijwibu isglahba. Schee bija mastâ gallâ uslihdschi un tur lihds ohtram ribtam turrejuschees, kad damfluggis peebrauzis, winnus no nahwes breefmahm atpestija. Diwi zitti luggi tillai zaur to isglahbahs, ka sawu lahdiu juhra eemetta. Weenam luggim bija dselszjekku fleedes, tas wissu lahdiu ismetta; ohtram luggim bija labbiba un kohlwilla, tas pufs lahdiu ismetta.

No Maslawas. Kâ turreenas Wahzu awise sinno, tad effoht zuhkas gakkâ atradduschi „trichines.“ Kas tahdu gaku, kurrâ „trichines“ atrohдахs, pufs jehlu ehd, tas warr „trichiau“ flimmibu dabbuht. „Trichines“ irr kohti maji tahrpini, kas atrohдахs arri daschu reis zuhkas gakkâ. Kad schahdu ar „trichinehm“ pilbitu gaku stipri wahra, tad „trichines“ teel nonahwetâs un schahdu gaku ehdoht, „trichines“ nekahdu flahdi nedarroht; bet kad gakkâ pufsilhds schahweta, tad „trichines“ paturr sawu dsih-wibas spehtu un zilweks, schahdu gaku ee-ehdis, dabbuhn „trichines“ sawâs meefâs. Kas ar „trichinehm“ faflimmis, tam meefas kohti fahp, stipris drudsis peemettahs, balss paleel aissmakluse, elposchana irr apgruhtinata un mahga stipri fahp. Tâ nu arri Maslawâ atradda tahdâ gakkas-bohdê „trichines“ eelisch schinkeem un deffahm. Maslawas gubernators tillâ scho leetu ismelleht un pawehleja gakkas-bohdês schinkus un deffas „trichinu“ deht pahrraudsicht. Zaur Maslawas polizejas awisehm tillâ peelohdinahs, lai nelabbi schahwetu jeb pufs-jehlu zuhkas gaku ne-ehdoht, bet ja zuhkas gaku ehdoht, tad lai to kreetni wahroht.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzijas. Substibas-rakts prett grafu Arnimu (flattees M. w. N. 46.) wehl buhs zeen. lassitajeem gan atminnam. Taggab, kur Arnima substibas leeta tillâ pahrspreesta, wissas leelakas awises plaschi jo plaschi pahr tam sinno. Pehz taggabjahm awischu sinnam spreeschoht, leelaks, ka Arnims bes wainas nebuhs. Ismellechana, leezineeku pahrlauschnaschana, u. t. pr. irr beigta tai 3 (15) Dezemberi. Spreedums tikschoht festdeenu isfluddinahs. — Ultramontanu awises „Germanijas“ redactors Majunke, kas arri walts sapulze irr eezelts par weetneeku, irr zeeti fanemts. Kamdeht tas notizzis, dabbuhs wehlakt sinnabt, laikam Majunke sawâ awise, ultramontanus aistahwedams, buhs waldbibu aiskehtis.

No Anglijas. „Kenes awises“ sinno par to nebuhschana, ka is Anglijas karraspehta dauds saldatu isbehgoht, dauds wairak kâ sennakôs laikôs. Schi nebuhschana atbalstotees us kahdam fennlaiku eerikehm, kas buhtu pahrgrohsamas. Anglija saweem karrâ wihreem arweenu leelakas algas un lohnes malkajohht un tapehz labbas pekâs deht dauds Anglijas karrâ-deenastâ eestahjotees, bet wehlakt aisebehgoht. Lai schahda nebuhschana beigtohs, waijadsetu par tam gahdaht, ka neween pee rekruschu peenemschanas us labbeem tillumeem raudsitohs, bet ka arri starp karrâ-wihreem tilligaks gars tillu uskohpht.

No Franzijas. Franzijas deenwidbôs radduschees pekâs-wihri, kas laudis peerunnajohht, lai aiseijohht us Deenwidbus-Ameriku (Laplatta walstis) kur wiiani wissadus labbumus fasneegschoht. Laudis, kâ zittur, tâ arri schê Franzijâ, irr weegltizzig-un pallausa schai willinadamai peerunnaschana un aiseet us tahlo Ameriku, kur winnus pohits un behdas sagaida. Pahr schahdeem aisegehjeem daschus kohti behdigus atgaddijumus dabbuja peedsihwoht. No schahdeem atgaddijumeem weenu schê ussimefim. Kahdi agenti, kas preelisch minnetas aiseeschanas us Ameriku laudis salihgst, bija peerunnajuschî jaungas, wehl nepeeanguschas, meitas, lai aiseetu us Ameriku, tahm apsoholidami un ar leezibas raksteem apgalwodami labbas weetas bohdes, kur winnas dabbuschohht 100 un wairak rublus algas par mehnesi. Wezzakee bija ar meeru un meitas aisewedda us Ameriku. Tur nonahkuschas winnas tillâ peedsirdinatas un tad netiklâ nammâ (mahsinu nammâ) nodohhtas. Weena no schihm nelaimigahm meitahm nogahja pee Franzijas konsuta un tam scho breefmigu krahpschana un pahrestibu isstahstija. Zaur konsuta ruhpeschanohs tillâ krahpneeki teefas preelischâ faulhti un sawu pelnitu sohdu dabbuhs. Kahdus grehta darbus zilweki nestrahda, lai warretu naudu pelniht!

No Spanijas. Pahr Karlisteem sinnojohht ja-peeminn, ka Don Karlofs, kâ rahdahs, fahp jaw pats zerribu faudeht, ka wehl kas buhs panahfams;

winsch irr eelaides farunnâ ar bijuscho fehnineni Sfabellu, laikam zaur to gribbedams wehl laut kahdu labbumu preelsch fewis eemantoh. Generalis Loma, no Santanderas braudams, irr pee San Sebastia-nes ar 5000 saldteem mallâ gabjis un tad Karlisteem pee Urbietes usbruzzis. Lai gan kautinâ eewainoh's, winsch to mehr eenehmis scho pilsfehtu ar sturmi. Kaufchanahs bijuse tohti affa. Waldbas saldati pamettuschî libds 700 zilweku; Karlisti ne masat. Marschals Serrano irr nu pats aisbrauzis us farra-lautu, wirswaddischanu usnemt. Zekâ winsch apmeklejis firmo marschalu Espartero, eelsch Lagronas un tad dewees tabtak. Farra-spehls un eedshwotaji apfweizinajuschi winnu ar leelu preeku, jo nu zerre, ka karsch taps drihs beigts. Arri irr jaw nahfufe telegrafa sianna, ka marschalam laimejees, kahdâ kautinâ Karlistus fakaut.

Wehl kahdi wahrdi par jauno ortografiju.

Is „Mahjas weefa“ atbildas 37tâ nummurâ redsam, ka daschs no zeen. lassitajeem fewischti eewehrojis to jauno raktischanas wihsî (ortografiju), kurrâ muhsu raktis „Lomonosow“ bija lassams. Tas muhs stubbina isflaidroht arri no sawas pusses laipneem lassitajeem, kadeht meh's us jauno wihsî raktisam.

Paschâ raktâ meh's jau reis deesgan gaischi fazziam, zil tohti mums nepatilt ta jaunu wahrdu un teitumu gudroschana, zaur to raktis tumfch un gruhts paleel teem, kas masat ar gramatu gudribahm nobarbojahs, Schê meh's muhsu dohmas jo plafchali apmettisim: meh's effam ar prahtu un firdi prett wissu to, kas pa hr-leezigs un newaijadfigs.

Schahdam prahtam pallaufoh, meh's atmettam wissas newajadfigas burtu sihmes Latweeschu raktâ. Par „newajadfigahm“ burtu sihmeim meh's wissupirms turrâ dubbultneetus un h pehz o. — Dubbultneetus jaw muhsu laits us nahwi noteefajis: kas tohs wehl naw atmettis, tas laikam drihs tohs atmettis. Prett h pehz o buhs wehl kahdu laizinu jakarro. Bet eekam meh's schoreis prett scho fwefeheneeku-leelehdi sawu garra spalwu bollinam, runnasim papreefschu kahdus wahrds par raktischanas wihsî wissnotah.

Peeminnefim wissupirms, ka labba raktischanas wihsî (ortografija) irr tautai par leelu leelo labbumu. Kahdus flitumus un laweltus p. pr. Angtu un Frantschu tautas zaur wezzu flittu ortografiju zeefch, to scho tautu gudratee un labbatee dehli jaw senn gaischi atsinmuschî un fahpigi fajuttuschî. Dauds leelu burtu, to nemas neiffauz, jalabina pee wahrdeem flah, lai warretu to rittigi pehz wezgas ortografijas israfsiht; weenam un tam pascham burtam weenâ weetâ schahda flanna, ohtrâ tahda. Frantschu waj Angtu behrns, kas wairat gaddu fshlâs eet, gan eemahzisees rittigi lassiht un raktisht sawâ mahtes wallodâ. Bet ka gan buhs ar behrneem is semmas lahrtas, kas til ihfu laizinu spehî semmatâs fshlâs pamahzitees? Wai flitta wezga ortografija tadeht nebuhs mannams lawellis tautas appaifmofchanas darbâ?! — Zil dauds weeglaki turpreti nenahthas p. pr. jaw Kreewu behrnam! Katru praftu flannu nosihme ar weenu un to paschu burtu; pat druktas burti ar raktiteem burteem deesgan lihdfigi. Zeefa gan, arri Kreewu raktischanas wihsî fawi leeki raibumi, kurreus tautas wihsreem buhs jadelde, lamehr tohs arri neifdeldehs; bet Kreewu ortografijas raibumi irr masi ar tahdeem raibumeem falihdsinati, kahdi Angteem un Frantscheem.

Bet wai tad Angteem un Frantscheem truhstî duhschigu

tautas wihsu, kas sawejus no ortografijas wezzahm nehlahribahm atpestitu? waijahs daschs gaismas draugs. Truhstin netruhst wiss, draugs, minnetahm tautahm kahdu wihsu, bet ta abba irr ta indewe, ka nitnas sahles raktisbas lautâ — ihpaschi pee leelahm tautahm — wissgruhtati israwejamas. Meh's, Latweeschî, effam masa tautina, masa muhsu raktineeziba, — bet luhl zil gruhti nenahjahs, eekam dubbultneetus nomahzahm, kurreus mahziti wihsî jaw senn par newajadfigeem Latweeschu raktis bija atsinmuschî! Zil pat scho baltu deeniku wehl naw Latweeschu wihsu, kas stihwejahs un laulahs, publedamees saweem azzu raungeem jel kahdas stundinas wehl dshwibinu wilzinaht, zittus un fewi ar teem mohzidami. Ja nu muhsu masai tautai til gruhti un gaufschi eet ar ortografijas labboschana, zil dauds gruhtas naw gan schis darbs pee tautahm, kurreahm leelu leele garra darbu krahjumi (raktineeziba) til wezzâ ahdâ (ortografijâ) atrohdamî un baudamî. „Geeraddumam irr leels spehls“ un til tas, kas garra modrigats, nelabbut eeraddumu ahtraki eerahdsih's un atmettis. Lai leelaka kauschu daktai turpreti garra fwezze tumfchi degg: ta breen sawu eerasto zellu, un gruhti nahlahs tam, kas to puhlahs us jaunahm labbatahm teelahm pagreest. Bet gaischs, taifns prahts un flitta firds nebihstahs nelahdus gruhtumus, ja tuwatu labbums to prassa, — un tadeht netruhst arri ne weenai zil nezil gaismotai tautai sawu karrotaju preelsch labbas ortografijas.

Zaur schahdu karrotaju publineem ortografija, lai gan lehnâm, grohsahs un labbojahs. Zil naw Wahzu un Latweeschu ortografija grohsijusehs un labbojusehs lihd's muhsu deenahm! Wezds laifos raktija wahzistî un latwistî ta, ka muhsu laitu behrneem nahstohs gruhti to islassiht. Winnu laitu raktis usstattoht gan iskairam mettisees azzis un reebtin reehs flittumi ortografijâ, lai gan arri winneem raktiteem bija sawâ laita fawi aisstahweicaji un mihtotaji. Bet rohdaus wihsî, kas par gruhtumeem nebehdadami dauds nelabbums raktischanas wihsî isdelbeja, saweem behrneem, behrnu-behrneem, mums, par weeglumu un fwehtibu. Muhsu behrnu behrneem wehl nahs scho wihsu prahts un puhlini par labbu, jo zaur teem tee, tapat ka meh's, eemahzisees weeglaki lassiht un raktisht. To eewehrojoh, wai drihstefim rohlas flehpi turreht, ja taggadigâ ortografijâ atlikufchâs nehahrtibas mannam? Wai muhsu behrnu-behri muhs gan flawedami peeminnetu, ja meh's atsihtahm nehlahribahm tautum wehl dshkati eefatnotees? Nie, to meh's nedrihtsam, nedrihtsam, til ilgi kamehr mums wehl tautas listenis, tautas gruhtumi firdi ruhp.

Bet greesihimees taggad prett sawu eeshmeto eenaidneetu.

Latweeschu raktisibu isgudroja Wahzu wihsî. Newarram scheem teizameem strahdneeskeem par taunu nemt, ka tee to pehz Wahzu wihses sagattawojuschî. Latweeschu dubbultskannas „ua“ garrumu nomannischu, tee to eeshmeja ar Wahzu garro o (oh). Tee neapzerreja, ka Latweeschem naw nedî Wahzu garrais o (oh) nedî ihfais o (o), un ka tadeht tas h pehz o Latweeschem raktis itt neta neapfihme, nenofschire: wissur tur latwistî raktisht o jaraksta, tur arri h flah leekams. Bet ja kahda sihme raktis neta neapfihme, tad schahda sihme leela un atmettama, jo ta til jauz un apgruhtina lassitaju, raktitaju un druktataju. — Ar to h ta ta jaw mums, ihpaschi muhsu behrneem, kad tee lassiht fah, leelu leela kibbele: Latweescha medlei schis fwefehneeks naw mihtsch. Bet ja nu arri scho ahrtantigo burtu pee zitteem paschskanneem (a, e, u) par garuma sihmi walfajam, tad to wehl schâ ta war aishilnaht, jo mums teescham irr laut ta janofschir zaur raktis sihmi garra flanna (p. pr. ahra, ehna, nuhja) no ihfahs flannas (p. pr. arri, egle, fluja). Lai nu to mannîs deht wehl ta darra, ka lihd's schim — garrai flann

nai h peemettinajoht un ihfo flannu bes h rakstoh. Bet kadeht tad tur to h rakstih, tur nefa naw to noschirt un tur winsch dabbigi neneeka nenosihme?! — Bil swescha Wabzu o flanna Latweeschu mehlei un ansei, redsam jaw is ta, la tikfihds la kahds swesch wahrds, lam schi flanna irr, Latweeschu tauta wairaf eewirschahs, tuhdat kauschu mehle to Wabzu o pahraisa par tautigo ño, par lihdsibu: nohte, lohte, strohtes un j. Pee dascheem wahrdeem leekahs itt fa dabbas mahmina patte buhtu leeguse h pehz o list. Ta, par lihdsibu, arri tas fhwatais h aistahwe-tajs leegfees rakstih: noh, toh, noscheshoh un t. j. pr., faut gan arri pee scheem wahrdeem flanna naw zitta, fa pee teem jitteem wahrdeem, tur to h allaschin tam o pee-labbina klah. —

Waj nu nebuhtu wiffas schahdas juffas wissprastati no-beidsjamas, ja meh's paschi few un muhsu mahza-meem behrñeem prahda eespeestum: fa ta sihme o Latweeschu rakstos ja isfauz pehz Latweeschu mehles, prohti la ño, un ne la Wabzu o wai oh. Ta dar-ridami, mums nelahda h pehz o newajadsehs, bet tif wee-nigi o, kas isfauzams latwiski — fa ña. Tas buhs muhsu rakstibas labboschanas sohli's us preefschu, zaur kurreu muhsu rakstiba titru prastaka, weeglata.

Stktra neaprasia leeta, zil prasta un dabbiga ta arri nebuhtu, lawe un netihl tam, lam naw spehjas wai lam prahds neneschahs ar to turaki eepasihthees. To apzerroht, meh's labbi noprohtam, la dascham muhsu rakstibas pah-labboschana nepatiks. Meh's schahdu nepatikschanu nenem-mam par faunu, lai gan zitti par to zittadi dohma. Meh's tif luhdsam eewehroht, fa teem, lam tautas labbumi un weeglumi, taggad un nahloschds laids, firdi ruh, fa teem daud'reis fa daktereem nifnas wahtes jaisdedfina, panti ja-nogreesch, lai gan tas schap. Dascham lassitajam grubtumu darroht zaur jaunu neaprasia rakstibu, meh's tizzam, fa kars fapratigs zilwels atfih's, fa to seelato grubtumu daku meh's tomehr paturram preefsch sewis. Jaunu, labbatu to eewehroht mums naw til ween, fa ar teem jakarro, kas Latweeschus gribbetu muhscham muzza audfinah, par spundu barroht, — bet arri wehl ar paschu brachtu garra kuh-trumu, kas leeds prahdigi pahrdohmah to wezzu un to jaunu, abbus salihdsinah un tam labbatam ar meef' un dwehfeli peekrist, lai to flittato drihsal nomahlt warretu. Bahrlabbotaju rakstus, to warreht tautas mihlesiba leelu leela truhkuma un grubtumã isperrinajuse, majal pehrf, tadeht fa tee effoht ar „jauno ortografiju“ rakstii. . . Bet wifs tas ihstus tautas dehlus nepahrspelj. Ihsti gaismoti tautas dehli labbi sinu, fa arri rakstiba tehnu grehki pee-melle behrnus lihds trescham un zetturtam jaugumam (t. i. lamehr tohs nepahrabbo); bet fa tas, to tautai lab-bu un derrigu eewedd un eegrohja, buhs tai par labbu lihds tuhstoscham augumam. Brihwsemneek's.

Waj pascham sawa mahtes walloda jamahzahs.

Kahda Wabzu awihse (Zribüne) lassam schahdu atgad-dijumu, kas nefenn Berline notizzis. Kahds suhrmannu fainneeks, kas zaur isdewigun semmes pirlschanu bija palizzis par baggatu mihru, bija sawu septinu gaddu wezzu dehleu nodenis kahda Berlines stohla, kurrea pa leelatai dalkai tirgotaji sawus dehlus litta mahziht. Baggata suhrmannu fainneeka dehleus bija zittadi mundrs un sprigts sehns, tiffai galwa bija zeeta, ta la winnam ar stohlas mahzibahm bija daud's janopuhlejahs, ihpaschi ar sawu mahtes (Wabzu) wallodas mahzifchanohs winnam nemaf neweizahs. Kahda deena winnam weenu stundu bija stohla japaleef, jo bija pawiffam plahni sawu mahzibas gabbalu Wabzu walloda mahzijeem un tapehz winnam wajadseja stundu ilgati stohla palitt, lai ohtrreis sawu mahzibas gab-

balu mahzitohs. Tehws sinnaht dabbujis, fa winna mih-sam dehlinaam bihs weenu stundu ilgati strahpes deht stohla japaleef, ohtra deena nosfaiitees stedsahs pee stoh-las direktora. Kad winsch pee direktora bija eenahjis, tad direktors winnam prassija, to winsch wehlejoitees. „Sal-lat man,“ suhrmannu fainneeks wajaja, „to mans deh-linsch nodarriis, fa Zubs tam wallar liffuschi weffelu stundu stohla par strahpi fehdeht.“ Stohlas direktors liffa atnest stohlas rulli un tur paslattijees fazzija; „Zubfu dehs nebija ismahzijeem sawu mahzibas gabbalu Wabzu walloda, tapehz winnam bija stohla japaleef un obtreis jamahzahs.“ „Ko?“ eestahwahs suhrmannu fainneeks, „Wabzu wallodas deht Zubs winnu paturrejusch stohla? Wabzu walloda irr winna mahtes walloda, to winnam wairs newajaja mahzitees. Kad Zubs winnu Franzuschu jeb zittas kahdas sweschas wallodas deht buhtu stohla il-gati paturrejusch, tad es nefa pahr tam nefazzitu; bet Wabzu wallodas deht, tas irr par daud's! Waj Zubs doh-majat, fa labbaki faprohtat wahzisti nefa es jeb mans dehs. Wahzeescham naw jamahzahs Wabzu walloda.“

Stohlas direktors redsedams, fa winsch gan nepeschoht suhrmannu fainneekam isskaidroht, tapehz arri Wahzeetim jamahzahs Wabzu walloda, — to atfihdams, winsch atbil-deja, fa stohlas eeritte suhrmannu fainneeka dehlina deht newarroht tiff pahrgrohtta. Ja winsch ar stohlas eeritti (prohti, fa arri mahtes walloda jamahzahs) ne-effoht ar meeru, tad lai winsch sawu dehlu is schihs stohlas isnemm un tahdu stohlu usmelle, kas winnam jo derriga leekahs.

Wabzu awise, schahdu atgaddijumu pasneegdama, brih-nahs, fa wehl 19ta gaddu finten iwhri rohnahs, kas naw atfinnusch, fa latram sawa mahtes jeb tehwa walloda irr jamahzahs. Wabzu awises par tam brihnahs, bet waj winnas wehl wairaf nebrihnetohs, tad winnas dabbutu sinnaht, fa pee mums Latweescheem irr deesgan stohlotaju, kas ne-eerauga par wajadstgu, saweem stohleneem mah-zih't tehwa wallodas liffumus, fazzidami: „Latweetim taf-ju naw jamahzahs Latweeschu walloda.“ Pah scho leetu kahdu wahrdu fazzifim. „Mahtes (tehnu) walloda irr ta atflehga, ar kurreu atflehds gudribas un sinnaschanas -trahju-mus,“ ta fakka kahds augsti mahzihts stohlu sinnatajs un winnam irr taifniba. To meh's, Latweeschi, eewehrosim un tohpsim sawu wallodu! Muhsu kauschu, taifnibu fal-toht, muhsu tautas stohlu swarrigalais usdewums irr, fa was tautas wallodu mahziht un par tam gahdaht, fa lai stohleni kreetnaki eepasihthohs ar sawu paschu tehnu wallo-das liffumeem. Zaur tam dascham labbums atlehtohs: pirmahm kahrtahm stohleni eespehtu weeglaki latru Lat-weeschu rakstu saprast, jo taggad jaw daschu rakstu Lat-weeschu walloda atrohtam, kas pah'r sinnatibahm un aug-stakahm leetahm stahstidams newarrejis istift bes dascha jauna wahrda un bes dascha grubtati faprohtama teikuma isleetaschanas un tahds, kas ar wallodas liffumeem naw eepa-sinnees, to grubti fapratih's; ohtrahm kahrtahm newarr swe-schahs wallodas eemahzitees bes wallodas liffumeem un wallodas liffumi weeglaki mahzami tehnu walloda nefa kaut kahda swe-scha walloda, tapehz Latweeschu stohlas jamahza Latweeschu wallodas liffumi (grammatika). Latweeschu grammatika jeb grammata, kurrea atrastohs Latweeschu wallodas liffumi Latweeschu walloda farastiti, mums schim brihscham truhst. Gan mums nefenn tiffa pasneegta grammatina: „Latwif-las wallodas kaffime preefsch tautas stohlahm farastita un gaisma zelta no F. Melon.“ Schi grammata gan tei-zama sawas mehginaschanas deht, gribbedama mums pa-sneegt Latweeschu walloda Latweeschu grammatiku; zittadi grammatina atliffes wairaf flawas, tad par to nefa ne-faklam. Sawã laika to peeminnesim, tad pellowas grau-dus mellefim.

Bet lai mums arri wehl Latweeschu grammatikas Lat-

weefchu wallodâ naw, tad tomehr fshlotaji ar to newarr aibildinatees un tapeh; Latweefchu grammatiku sawâ fshlâ nemahziht, jo preesch tautas fshlahm irr Bielensteins farakstijis Latweefchu grammatiku Wahju wallodâ (die Elemente der lettischen Sprache) un reis lahds fshlotajs at-raddisees, kas wahzisti neprattihis.

Sawu ihfu rakstu beigdami, atgahdinajam fshlotajeem wiinu usdewumu, ka tehwu walloda mahzama, un leetam pee frds wezzakeem, lam behrni fshlâ fshltami, lai leet teem mahziht tehwu wallodu, jo „tehwa walloda irr ta atflehga, ar kurru atflehds gudribas un sin-nafchanas-trahjumus.“

Sihki notifikumi is Rihgas.

Lai 28ta Nowemberi, atradda Dreillinu muischâ pee Fafrahta terpentina fehkâ weenu lihki. Ismellejohi isfin-naja, ka mirronis bija tas pee Fehlabstattes peerastitais, 42 gaddus wezs, Finagins Jefimows Baldaschews, kas Kusnezowa fabriki bija par strahdneeku, us mahjahm eedams un laitam eereibis buhdams pakrittis, aismiošis un tad nofallis.

Lai nakti no 28ta us 29 to Nowemberi Selgawas tuwumâ usbrukka peezi blehschi, laupischanu isdarridami. Tas laupitajeem patkat dshidamees Selgawas pilsehtmeeks La-tonins Rihgâ atnahzis darrija polizejai sinnamu, ka min-netee laupitaji us Rihgu atbehgufchi. Ar Lafoninu ap-runnajusehs polizeja sahla pehz laupitajeem melleht un arri laimejahs pehdas fadsiht. Laupitaji tiffa lihds ar laupitahm leetahm fakerti Selgawas Ubr-Rihgâ. Pee fak-erteem blehscheem atradda 100 rubkus flaidrâ naudâ un schaujamus rihtus; wiinuus nodewa Selgawas kwartaknee-kam Tomaschewsty f., kas us Rihgu, pehz blehscheem mel-ledams, bija atnahzis.

Lai 30ta Nowemberi ap pullsten 7 walfarâ tas pee semneeku lahrtas peederrigais Jannis Preibergis nobarbo-jahs to pee Pohla un Weitmannâ leetu-dselschu fabrika wahrtiem pakahrto wehjlukturi (laterni) eelippiht; bet to darridams wiinſch no reddeles nofritta un pahrlausa freifo rohku tuwu pee lameescha. Preibergis tiffa aismests us flimneeku nammu. Lai paschâ deenâ ap pullsten 1 deenâ notiffa schahds behdigs atgaddijums. Jannis Kiepenwalds, kas pee dselszjeka raitu (waggonu) weschanas ar firgeem strahdaja, pakritta pee semmes un minnam pahrbrauja waggonš pahri, zaur to minnam freifa lahja tiffa apflah-deta. Arri wiinſch tiffa aismests pilsehtas flimneeku nammâ.

Mahjas weefa lassitajeem un draugeem par sinnu.

Lai Mahjas weefa isfshltichana warretu pehz lahrtas un bes laweschanas notilt, tad luhdsam apstelletajus, lai pee laika mums usdohd sawu wahru un dshwes-weetu. Mafsa paleel arri us preeschu ta patte, ka agrafds gaddus, prohti: Mahjas weefis par gaddu mafsa **1 rubli**, peeliftums **75 Kap.** un pastes-nauda **60 Kap.**, ta ka teem, lam pa pasti japeesuhja, par gaddu jamafsa par Mahjas weefi ween **1 rubli 60 Kap.** un par Mahjas weefi ar peeliftumu **2 rubl. 35 Kap.** — Teem, kas schê pat Rihgâ if nebdelas sawu lappu fanemm woi leel fanemt, — teem ta pastes-nauda, sinnamš, naw jamafsa flahht, bet tee dabbu Mahjas weefi ar peeliftumu par **1 rubli 75 Kap.**, un bes peeliftuma par **1 rubli**.

Rihgâ: Mahjas weefa apstelleschanas teel pretti nemtas manâ druffatawâ un grahmatu bohde pee Behtera basnizas; Beh-terburgas Ubr-Rihgâ Kalku-eelâ **N 18 Winfmannâ** f. pall-lambart Martinsohna nammâ, un **Weifa** f. bohde pee leela pumpja; Pahrbaugawâ pee **Stabusch** f. prett Holma f. fabrika. Tad wehl zittas pilsehtas apstelleschanas pretti nemš. Behfis: lohpmannis **Petersohn** f. un dshiwibas apdrohschinaschanas agents **Wlahufsch** f. sawâ grahmatu bohde; Walmeerâ: **G. G. Treij** f. sawâ grahmatu bohde; Walkâ: **Nudolf** f. sawâ grahmatu bohde; Selgawâ: **J. Schablowskij** f. sawâ grahmatu bohde, **G. Söpfer** f. sawâ bohde pee turgus platscha un **S. Allunan** f. sawâ grahmatu bohde, tattoku eelâ **N 8**; Talfds: lohpmannis **Simfen** f. un tad Dohbelê: lohpmannis **J. Dawidoffskij** f. sawâ drahnu bohde. Us semmehm apstelleschanas, ka jaw lihds schim, arri us preeschu labprahrtigi peenems zeentgi mahzitaji, fshlotaji un zitti tautas draugi un lohpeji.

Arweenu wairaf lassitaju rohdaš, kas wehlahs, ka arri Latweefchu laifa raksti brihscheem pasneegtu biledes. Sawu zeen. lassitaju wehleschanošs eewehrodams, esmu par tam gahdajis ka Mahjas weefim nahlofchâ gaddâ daschi nummuri buhs ar **bil-dehm** puschtoti.

Lai 1mâ Dezemberi pullsten 8 walfarâ bija saglis eetes-zees nafchu-kalleja Martinelli magafshnê, kas atrohnahs Fehlabu- un Lermu-eelas stuhri. Saglis jaw bija par lahdeem 400 rubteem prezses sawahkis un gribbeja patlah-ban prohjam schmaukt, tad tiffa peelehrts un polizejai no-dohs. Tif lab peelehrtais saglis ka arri wiina beedris neleedsahs un flaidri sawu noseegumu isteija.

Lai paschâ deenâ pullsten 6 walfarâ tiffa is ta Mafsa-was-eelâ **N 18** buhdama un kaufmannim Lutowam pee-derriga flakka isfagts firgs, lahds 100 rubtus wehrts. Pehz sagta un firga taggad polizeja melle.

Lai 3schâ Dezemberi Wöhrmannâ sahgu-dfirnawâs no-fritta strahdneeks Jurris Jakobsohns no dehku lahpeles (flahpeles) un frisdams lohiti sawu galwu fadausija. Sa-labsohnu nowedda us flimneeku nammu, tur wiinſch drihs nomirra.

Walmeeras

aprihta draudses fshlotaju atraitnu un bahrinu lahdes beedri noturreja 30. Augustâ sawu gadda-fapulzi Limba-schds un pa-augstinaja gadda-palihdshu atraitnehm us 25 rubteem. — Beedribas lapitals pee 11 beedreem taggad pee-audšis us 1558 rubteem.

Lihds schim weenai atraitnei jaw 6 gaddus palihdshu pasneegta. Beedri irr draudschu un pagasta fshlotaji. Flaidrakas sinnas dabbu pee taggadeja beedribas preesch-neeka. **J. Wikfuma, Ummurgâ.**

Rihgas Latweefchu beedriba.

Swehtdeen, 8. Dezemberi f. g. musihkis ar danzo-fchâ nu. Biffetes preesch beedreem 40 kap., dahmahm 25 kap. un swescheem lauzineeleem 75 kap.

Kahrtibas Komiffija.

Rihg. Latw. labd. beedriba.

Swehtdeen, 15. Dezemberi f. g. Rihgas Latweefchu beedribas sahle

Latweefchu teaters

nabhaga behrneem preesch seemas-swehtku eglites par labbu. Klahtakas sinnas nahlofchâ nummurâ.

Komiteja.

Lihds 5. Dezbr. atnahlfchâ 3290 luggi un aishghufchâ 3280 luggi.

Atbildedams redaktehrs **Ernst Plates.**

Ernst Plates,

Mahjas weefa apgahdatajs un redaktehrs.

Bruchtgona prohwe.

(Stat. № 46.)

Greetina nedabbuja ilgi gaidiht, jo Kabrlis drihs ishabza. Winna tam tuhdat to preezigu stannu pastabstija, ka warreschoht kabsas turreht; lai tillai Kabrlis pasteidsotees, drihsunā pee winnas wezza-keem aiseet. Tahs paschas swebtdeenās wakkaru Kabrlis nogahja pee Greetinas wezzakeem un dab-buja atkaufchanu. Norunnaja kabsas turreht ap Mahrtimeem.

Atnahza Mahrtimee deena un kabsas bija turramas. Lai gan kabsas neswinneja warreni lepnas, tad tomehr tahs bija deesgan brangas. Weefi bija faluhgti labba teesaz; arri Gewina ar saweem wezzakeem bija eeluhgta, bet winna tillai ar tehwu bija atnahfufe, jo mahte bija mahjās palikkufe, lai fainneeziba nepalittu bes peeraudfichanas. Gewina lohti preezajahs us schihm kabsahm, jo winna zerreja ar Jahni fatiktees. Winna gan sinnaja, ka Jahnis bija aigahjis, bet winna dohmaja, ka us mahfas kabsahm winsch teescham buhschoht nahzis. Winna newarreja kabsu deenu jagaidiht; beidsama deena preefch kabsahm winnai islikkabs neddelu garra. Winna isdohmaja un desmitreis no jauna dohmaja, ko lai winna Jahnam fallu, kad ar winnu fatifschotees, waj papreefchu aifbildinatees, ka tahdu wiltu wehstuli rakstijufe, jeb waj tuhdat fazzih, ka winnu mihoht, jeb eefahumā neta neteikt, bet no-gaidiht, lihds farunnaschanahs atgaddahs un tad farunnajotees wiffu isstahstih. Tahdas un wehl zittas dohmas Gewinai zaur galwu fraidija.

Atnahza kabsu deena. Gewina ar tehwu no-brauzu us basnizu. Gewina gan basnizā wissap-lahrt azzis metta, bet Jahni ne-eeraudfija. „Waj Jahnis naw nahzis us kabsahm? Waj winsch naw faslimmis jeb warrebuh winsch irr nomirris?“ Beidsamohs wahrdu dohmajoh winnai schauschallas pahrskrehja; tomehr winna drihs apmeerinajahs. „Winsch laikam buhs flims mahjās palizzis,“ tā Gewina fazzija patte us sewi un tad ar ilgochanu gaidija, lihds Deewa kalposchana buhs beigta, kad warreschoht us Belmineena aibraukt. Belminu mahjas bija divi juhdschu tahlumā no basnizas un zelsch ap Mahrtimeem arri naw teizamais, tomehr drihs mahjās pahrbrauzu, jo kabsineeki naw kuhtri brauzeji un arri negribb braudami zits zittam pakkā palitt.

Pahr Greetinas preeku, ka sawu mihto Kabrli dab-bujufe, us wiffu muhschu ar to neschirrami sawe-nota, pah to plaschi nestahstifim, jo ta sinnama leeta, ka famihlejuschees preezajahs, kad warrejuschi faprez-zetees; bet pah kabsahm gan kabsd wahrds fallams. Kabsas, tā jaw peeminnejam, nebija pahreeku lepnas; winnas arri nebija neds ihstas Latweefchu neds ihstas Wahzu kabsas, bet tillu fwinnetas tā falloht us abbejadu wihs. Saines istabā faine un pee-gahjeju lahrtas peederrige weefi dsehra kabsas pehz

wezzu Latweefchu eeradduma; seewas un meitas ap-dseedaja ar tautas kabsu-dseefmahm weefus un wakkara bruchte dweetus kabra. Sainneeku istabā fainneeki, muishas wihs, pagasta ftrihweris un skohlotajs un daschi zitti swebtija kabsas us Wahzu wihs; pee galda sehdoht netikka wis kabsu dseefmas dseedatas, bet weffelibas jaunam pahrim usdertas un dascha runna turreta.

Kabsas irr tahs preezigakabs dsihres, ihpaschi preefch jauneem laudim, un tatschu bija Greetinas kabsas weena jauna firds, kas no preeka wis nelehja, bet ko sehras un skummiba spaidija. Ta bija Gewina. Winna bija zerrejufe, ka ar Jahni fatifschotees; bet Jahnis nebija us mahfas kabsahm nahzis. Prett wakkara pussi winnai isdewahs kahdu brichtiu ar Greetinu weenu paschu runnaht. Winna tuhdat tai prassija, kapehz brahlis ne-effoht us kabsahm nahzis.

„Deewsin,“ Greetina atbildeja, „kur taggad mans brahlis, mans mihtais Jahnis irr. Mehns nesinnam, kura pasauls gabbalā winsch taggad dsihwo un tapehz newarreju winnam ne wehstuli aifrakstih, lai us kabsahm nah. Neds tehws neds mahte newarr isprast, kapehz winsch us reis tahdas dohmas galwā eenehmis, gribbedams tahā pasaulē aifstret.“

„Es arri to newarru faprast“ Gewina fazzija, bahlata palikkama.

„Kā tas bija, to tew pateifschu,“ Greetina fazzija tahlat runnadama. „Kahdā swebtdeenā pehz launoga es weena patte ar Jahni biju istabā. Winsch man stahstija kahdu notikkumu, ko awises bija lassijis. Tē eenes wezza Lihse wehstuli, ko kahds puifis preefch Jahna effoht nodewis. Jahnis wehstuli attahstija un tillu kahdu drufzianu lassijis, palikka bahls tā kalkis. Es winnam prassiju, waj winsch kahdu sliktu sinu dabujis, bet winsch neko neatbildeja. Bit sinnadama fahlu winnu meerinahht, bet winsch nelikkabs mannu apmeerinachanu usmannoht; beidsoh winsch lehnā, bet aifgrahbtā bahsi man fazzija: „Lai paleek mahsin! — man gauschi firds fahp, — eefchu pa kalna birsi pastaigatees, lai prahts apmeerinajahs — ne-behda neko — gan wiss buhs labbi.““ To fazzijis winsch panehma sawu zeppuri un aigahja. Wehl winsch tehvam bija fazzijis, ka gribboht us Kree-wiju aiseet, schejeenas dsihwe winnam effoht par fluffu, winsch schē wairs newarroht palitt. Winsch sawu mantas teesu likka man norakstih un tad aigahja. Bet Gewin, ko redju, tew jaw affaras azzis! Tew irr lihdszeetiga firds, tew arri irr manna brahla schehl. Bet nekaunojees, ka tahdas skummigas leetas stahstidama, esmu tewi apbehdinajis, nerunnafim wairs no tam.“

„Ne, ne, Greetin, tu manni nemaš ne-effi apbehdinajufe. Tas bija pareisi, ka man wiffu tā flaidri effi isteikufe.“

Greetina gribbeja wehl ko fazzih, bet mahte winnu sawu un tā tad farunnaschanahs bija beigta. Ge-

wina bija taggad pilnigi pahrleezinajufehs, ka Sahnis aifgahjis winnas deht. Ne-iffakams schehlums winnu fagrahba, kapeh3 winna atfazizichanas wehstuli rakstijuse un tad arri ta nu bija rakstita, kapeh3 winna tuhdat naw atbildejuse us Sahna wehstuli un winnam taifnibu naw fazzijuse, ka winna tillai winnu mihlejoht, bet ne zittu. Rahds skaudigs gars winnu toreif bija willinajis, lai winna Sahna mihlestibu pahrbauchoht un tapeh3 lai ne-atbildoht. Al laut jel winna to nebuhtu darrijuse! Pahrmettumi winnu mohzija. Winna nespehja pahrdohmaht, kahdas fahpes un mohlas winna Sahnam zaur sawu neapdohmibu bija peeschikhrufe. Sahnis zeeta newainigs; winna apnehmahs zeest wainiga. Winna fwehti apnehmahs us Sahni gaidiht, kad winnai arri buhtu wiffu muhschu japaleek neapprezzetai. Sahnis, winnu mihledams, bija isphstijis wiffu sawu dschw, bija aifgahjis plashã pasaulẽ, un winna lai buhtu tahda negehliga, schahdu ihstu mihlestibu neatlihdinadama. Winna gribbeja parahdiht, ka winna tapat spehjoht ihsti mihleht. Scho apnemschanohs ispidiht, winna eeraudstija par sawu fwehtato peenahkumu. Zil warredama winna fanehmahs, lai kahsineeki nemannitu, kahdas behdas winnas firde mohzija; sinams isweizigs zilweku pastnejs gan warreja nolemt, ka Gewinai ihsta jautriba un lihgsniba truhla, lai gan winnas waigs smaibigs.

Kã jaw kahsas mehds notikt, ta arri schẽ bija: waitara tillai bruhete nobanzohts krohnis, ta to mehds nosaukt, tas irr, danzoja danzi, kurrã bruhete danzodama sawu krohni nohem un kahdai meitai usleek. Laudis mehds fazziht, ka ta meita nahloschã gaddã teel isprezzeta, kurrã bruhete krohnu usliffuse. Kad nu krohnu danzi danzoja, tad Greetina usliffa Gewinai krohni, gribbedama to eepreezinaht. Bet Gewina nepreezajahs wis, winnai us prezzeschanohs dohmajoht tillai firde fahpeja.

Kahsas nodsehra, weest aifbrauza un katrs attal sawu gaitu fahla. Jaunais pahris jeb Greetina un Kahrlis dschwwoja ta diwi ballofchi faderriigi un mihligi. Gewina tillai kahdas werstes attahku no Greetinas dschwwoja; winna to pa brihscheem apraudstija. Greetina gan eefahlumã newarreja tublit isprast, kapeh3 Gewina winnu taggad apraugoht, jo preefch kahsahm starp abhahm nekahda ihpafcha draudfiba nebija bijuse, tomehr winna ar laiku Gewinu fahla ta draudfeni mihlu isturreht; jo wairaf winna ar Gewinu eepasinnahs, jo labbaka un kreetnaka winnai ta isliffahs, jo wairaf arri winna to mihleja un preezajahs, kad ta kahdu fwehtdeenu attal atnahza. Gewina bija dauds wairaf mahzita un ar garra- un firde-dahwanahm kuplafi par Greetinu apdahwinata; tapeh3 Greetinai, ar Gewinu draudfiba dschwwojoht, daschads labbuus atleezahs. Greetina zittadi labba un kreetna, bet weenteesija feeweete buhdama ne dohmaht nedohmaja, kapeh3 Gewina pee winnas ar tahdu draudfibu un peemihlibu peestahjufehs, un arri

nemas to ne-eewehroja, ka Gewina labprahst no Sahna runnaja un kad no Sahna runnaja, tad winnai firde bija ta aifgrahbta, winnas waigs tehraphs lehnã fahrtumã, winnas balfei bija dschw juhtu pilna flanna, winnas azzis parahbijahs weens ihpafchs spohschums. Ehrmota zilweku firde ar sawahm mihlestibas behdahm un gaudahm, ar saweem preekeem un ar lihgsnibu! Neweens gudrineeks tewi naw isgudrojis, neweens prahntineeks tewi naw isprahtojis un tatschu katram zilwekam firde kruhtis pulst. Kas tawõs dschw lumõs nokahpis, tas tillai pahstihst zilweku augstatohs preekus un breefmigalahs mohlas. Un kas darra zilweku firde tahdu ne-igudrojomu un ne-isprahtojamu, tahdu noslehpuma un fwehtuma pilnu? Mihlistiba, schi no augfcheenas nahlfuse debbesu meita, schi warrone, kas wiffus ar sawu brihnifchẽigu warru pahrspeh3; mihlestiba to darra, zaur mihlestibu tas noteek, ka firde mums irr un paleek weena ne-usminnama mihla, weens neisdohmajams pehtijums. Kã lai Greetina buhtu sinajuse, kapeh3 Gewina winnai paliffuse par draudfeni. Gewinas mihlestibas pilnai firde tas bija par leelu apmeerinafchanu un eepreezinafchanu, kad winna, nespehdama ar Sahni pafschu satittees, tatschu warreja ar winna mahsu fatittees. Draudfiba un ustizziba abbas feeweetes deenu no deenas stipraki saweenoja un tomehr Gewina ne ar puf wahrdu nepeeminneja sawu mihlestibu prett Sahni. Waj winnai par to runnajoht par dauds firde fahpeja jeb waj winna negribbeja sawu firde dschwumã paslehpato un kohpto mihlestibu atkrahst, lai warretu nesinnatu un neaiftiktu Sahnim ustaupihst, kas to sinn pateikt.

Behrn ap Martineem fwehtija Belminõs kahsas, scho gaddu ap Miketeem bija attal dschwbras. Greetinai bija dehlinfch un tas bija jakrista. Gewinai bija jabuht par kuhmu. Pah sawu meitas dehlinu, fo par Sahni nokristija, lohsti preezajah swezzee Belmini, ihpafchi mahte, kas meitas dehlu schkittahs wairaf mihlejoht nefa sawu pafchas dehlu. Arri us kristibahm Sahnis nebija nahzis, neds arri rakstijis, kur winsch effoht. Tif dauds tehws sinaja, ka winsch nebija mirris, jo aifseedams winsch tehvam bija fazzijis: „Ja man labbi kahsees, tad drihs jums rakstichu; bet ja ilgaku laiku no mannis nekahdu sinu nedabbutut, tad luhbsami nedohmajat, ka es jaw mirris; gan jaw eepreefchu buhschu gahdajis, ka jums kahda wehsts teel peefuhita, ja nahwe manni pahrfsteigtu.“ Tee bija Sahna beidsamee wahrdi bijufchi, kad winsch no tehwa bija schkifrees. Sahnis gan nefa kauna nebija dohmajis, fazzidams, ja winnam labbi kahschotees, tad winsch drihs rakstichohst, bet ja winsch nerakstija, tad bija jadohma, ka nelabbas deenas winnam usbruffufchas.

Wairaf nefa gads bija pagahjis un Sahnis nebija ne wahrda rakstijis, un wehl aifgahja tshetri gaddi, bet no Sahna nebija ne wehsts. Pafstiffimees, kas pa scho peeju gaddu laiku Sahnu dschwintene bija no-

tizzis. Greetina bija palikuse par fainineezi un bija gabdija un kreetna fainineeze; masais Jahnis jaw tekkaja un wairs nebija weens pats, bija jaw brabli dabujis, maso Milku, kas pat labban sahla pa plahnu lohshnabt. Greetinas wezzakee bija stipri palikufchi wezzaki, bet zittadi wehl deesgan spirgti. Mahte sawu dehlu Jahni peeminnebama, kahdu asfaru noraudaja, bet jo wairaf winnai ruhpeja meistas dehls, masais Jahnitis, to wiinna, ta fakloht, bija firdi eeflehgufe. Tehwam firds wairaf sahpeja, ihpafchi kad kahds is fainineem winnam dehla flohlofchanu pahmetta. Tas leelakais pahmettejs un peefohbotajs bija wiinna tuwalais kaiminsch Leijeneeks. Leijeneeks bija leels flohlas prettineeks, tapehz arri sawus abbus dehlu nebija lizzis flohloht; winsch mehdsja fazzibt: „Ka muhsu tehwi tehwi bes rakstifchanas un rehkinaschanas istikkufchi un bija pahrtikkufchi un turrigi wihri, no flohlahm neta nesinnadami; tapehz tad lai es sawus dehlu leeku flohloht uu sawu naidu par tam lai walti isputtinaju. Waj wiinni labbakt ahrs un weillakt plaus, kad buhs flohla gabjuschi? neta! Skohla eedami sehni eerohn flinloht un mahjas pahrnahlfufcheem winneem wairs netihl strahdaht, gribb palikt par jaunkungeem.“ Tahdas wezzu laiku dohmas bija Leijeneekam un winsch daudsfreis Belminu peefohbaja, ta tas sawu Jahni ta leekloht flohloht. Bet kad nu Leijeneeks ar Belminu fatikkahs, tur Jahnis bija aifgabjis, tad winsch peefohbodams prassija: „So darra jaunstungs (ta winsch mehdsja Jahni nosaukt), waj buhs drihs par leeklungu palizzis?“ Kad nu Belminsch atbildeja, ta no dehla nekahdu sinnu ne-effoht dabujis, tapehz nesinnohht, tur winsch taggad effoht, tad Leijeneeks smeedamees fazzija: „To jaw, kaimin, tew arweenu esmu teizis, ta dehlu saudefi, ja flohla subtitfi; bet bes sinnam jaw nepalifti, kad jaunkungam naudas wajjadsehs, gan tad tew gramatu atlaidihis.“

Wezzais Belminsch us schahdu peefohboshanu neta neatbildeja un ja to teiza, tad tiklai fazzija: „Kats darra, ko par labbu atfinnis. Es nenoscheloju, ta sawus behrmus esmu lizzis flohloht.“

Ta gan wezzais Belminsch brihscheem atbildeja, to mehr firds winnam sahpeja un neretti ihgnums winnam raddahs prett dehlu, kas nekahdu sinnu nelaidams liffahs tehwi un mahhti aismirfiss. Bet schahds ihgnums drihs sudda, kad winsch apdohmaja, ta Jahnis arweenu bijis gohdigs un kreetns, ta tad lai winsch wehlah buhtu palizzis besgohdis un palaidnis, kas par tehwi un mahhti neta nebehda.

Tahs jo grubtakahs deenas pahr Jahna pasufchanu gan zeeta Gewina. Gewinai, ta jaw sawa weeta peeminnejam, sahla atkal nahkt bruhgtani, bet wiinna Jahnim negribbedama neustizziga palift, neweenu nenehma. Tehws neretti Gewinu bahra, ta wiinna negribboht prezzetees, brihscheem pat draudeja, ta wiinnu few par mantineezi nezelschoht, ja wiinna palifschohht neapprezzeta. Us schahdu tehwa bah-

schanohs un draudeshanu wiinna rettu reifi atbildeja un tad arri tiklai luhgdama, lai wiinnu nespeeschoht prezzehht wihru, ko wiinna newarroht neds mihleht neds gohdahht. Ja tahds nahfchoht, ko wiinna spehschoht mihleht un gohdahht, tad prezzeschotees. Schahdi wahrdi tehwm nepatiffa, winsch tad itt starbi mehdsja atteikt: „Blehmas, tentas! Kemmi baggatu fainneeka dehlu un tu buhfi laimiga bes tawas mihleschanas un gohdaschanas. Ar mihlestibu neweens zilweks naw pahbis, ja tam maifes nebija. Pahlauffi manneem wahrdem un tu buhfi laimiga.“

Bet nebba tiklai tehwa bahrschanahs Gewinai bija japahrzeesch, arri atraiditee bruhgtani wiffadi winnai raubfija spihsteht un atreebtees. Wiinni neween kaunas wallodas ispauda pahr Gewinu, bet arri apfmeeklu rakstus un dseefmas kaudis laida, waj liffdami tahdus farakstihht, jeb pahchi farakstija, kas rakstihht mahzeja. Rehfsichanas rakstus, kahdi pahr Gewu tikla farakstihht, gan negribbam schè usfihmeht, arri tahs daschadas rehfsichanas dseefmas schè nepeeminnesim, bet noscheloschana gan jaiffalka, ta daschi Latweeschu jaunekli nekahnahs apfmeeklu rakstus pahr jaunahm gohdigahm meitahm kaudis laift. Waj tahdeht wezzakee winneem liffa mahzitees rakstihht, lai wiinni sawu flohlas mahzibu few pahcheem un zitteem par kaunu isleetatu? Prachtin nahz mahjas!

Gewai arri weens lepns prezzineeks gabdijahs; tas bija kahds pilfsatneeks, ar wahrdi Schwindelmann. Gewas atraiditee prezzineeki gudroja, ta warretu wiffu labbakt Gewu un winnas jauno prezzineeku isflohboht un peefmeht. Te weenam raddahs tahds padohms: „Panemfim Lwentahla teizamo dseefmu „Jumprawa“ un pahrtaisfim to ta, ta us Gewu un us Schwindelmanni irr fihmejama.“ Ta arri notiffa. Winneto dseefmu norakstija: tur tas wahrds „Jumprawa“ bija, tur rakstija „Gewina“ un tur „Tschiganowffis“, tur „Schwindelmannis.“ Dseefma nu stanneja ta:

„Bij weenreis stalta Gewina
No astonpadsmit gaddeem.
Schi bruhgtaninu tikfoja
No augstu lungu raddeem.
Tat bija waigi farlani
Ta zehla augsti deggoni,
Ir rubbuki netruhka.“

Un ta jo prohjam schè dseefmu rakstija.

(Us preelshu wehl.)

Sinna pahr usfaukteem Nihga.

Gertrudes basniza: liggeris Chr. Rosenbergs ar Adelini Kliff Schulz. Mahlderis Peter Kallinka ar Mariju Abholting Optikers Karl Fr. Tenniffons ar Trihni Pulust.

Jesus-basniza: dselszjeka deenastneeks Pehfers Edwards Pahwahrs ar Annu Kliffabeti Radlog.

Jahnu-basniza: rattu taiftajs Jahnis Trenz ar Lawist Wehstruger. Matroffs Beerns Dhsolinsch ar Annu Kath. Grohting. Strahdneeks Krixfus Krause ar Lihfi Krafing. Strahdneeks Ans Raschozinsch ar Eddu Treulojn. Salbats biketneeks Abo Sopp ar Dor. Semmihht.

Grandi un feedi.

Aisgahjeis.

Ar Deewu dsimtene, tur daschu gaddu esmu faldi snau-dis, ar Deewu tehwiya, tur prahta azzis no gaismas ne-apschilba! Tu wairs manni neredsest, tewi wairs par sawu tehwischtu nenofaltschu, lamehr tu ta essi pahwehettijusehs. Geschtu us Leiputras semmi, tur atpalkat-rahpschanahs irr tiffums, tur tumfa teel zeenita un laudim irr ustizziba; tur winni ne-isschir wehrst no wehscha, jo abbi effoht lohpi, bet awises lohti teel gohdatas, tapehz la tabs tumfu ne-ee-nihd; arri skuristenu slauki stahw gohda, tapehz la winnu uswalks tumfu atgahdina. Dohmaschana irr aisleegta un las ar dabbas sinuatnibahm nodarbojahs, las sawu prahtu ar mahneem neaplahj, las brihwibu atsihst par derrigu un waijabfigu, tabdu nosauz par Saun-Leiputrineeku, tabdu apshime par kauschu rihditaju, tabdu ispausch par neganti-neeku. Kad lahds gaismas draugs tur gaddahs, las dfeed no swabbadu wihru-darbeem un raksta par brihwprahtigem laitu zenteeneem, tad tabdu nosauz par gaisa gahbekli un ja winnam us peeres lassams tas wahrds „prahts," tad laudim eeteiz, la tas nosihmejoht asti un lam tahds wahrds us peeres, tas peederroht pee lohpu fuggas, las bes pah-tagas un eemaufteem naw waldams. Kur tahda lahr-tiba un gahdiba eegrungeta, tur irr laudim gahrda snau-schana un falda gulleeschana un fakkamam wahrdam „meers barre" irr pilna pateestiba, jo tur laudis garra meega midfinati, tur midfinatiji barrojahs. Ja es buhtu dseefmi-neels, tad es Leiputras semmi apdseedatu:

„Leiputria, Leiputria,
Wihla selta semante;
Zentigem tu subra rihja,
Mahputeem tu menite."

Bet dseefmineels ne-esmu un las manni par pumpuru nosauktu, tam ar sawu speeki, to rohka turru, pa galwu fakteutu.

Bet eelam no tewis, manna mihta balta tehwiya, ne-esmu schlihbrees un us Leiputriu aisgahjis, tew wehl sawu firbi atklahschu. Tu essi traktule beidsamds gaddos palik-luse un zaur tam manni, sawu kreetnako dehtu, no fewis aisdjenn tahka sweschumä. Rahda tu itaggad palikkuse! Tu swinni wisspahrigus dseedaschanas swehitus, tu turri wisspahrigas slohlotaju sapulzes, tu israhdi teateri slohlas nammä, tur tatschu zittas leetas darramas; tu gribbi tumfu padsiht un lahds labbums tew no tam atlehjis? Daschu labbu tautas draugu, to tu fennal turreji par gohda wihru,

taggad tu eeraugi par prettineeku; bet ta naw nefahda leela, ligga, jo tautas draugs warr blehdis buht un blehdis warr tautas draugs buht; jo leelaka ligga irr schi: gaismai is-plattijotees nu skaidrati apstattijees sawu wallobu un tur atrabdi daschadus sweschineefus, la festungas, slattinus, eis-senbahaus u. t. pr. Schahdus wahrdus tu ismetti un fahli neskaitamus jaunus wahrdus taishst, la: dseija, mahs-fla, rakstneeziba, zenteeni u. t. pr. Jaunus wahrdus wal-loda eeleloht, fahla weetas truhst un tapehz gribb wezzohs mihtohs dubbultneelus isskaust. Bit warredoms esmu glah-bis, las bija glahbjams: tumfas-maisa, turru padusse turru, esmu sawus mihtohs dubbultneelus eelizzis un tohs nu ais-nessischu. Nu ar Deewu, manna dsimtene! gan tu redsest, la tew slitti klahsees bes dubbultneeseem un tumfas-maisa!
Tumfas draugs.

Trihs falku jaunfundsos.

Resanes gubernija Mikailowstomas aprinki Wisofas zeemä dsihwojoht trihs wezzas Kreewu muischneeku jaunfundsos, turrahm effoht labba teesa paschu semmes par ihpaschumu un kuras wissu zilwetu usmannibu us fewi greechoht ne wis ar laut lahdeem labbeem flawejameem jeb smahde-jameem darbeem, ne, bet zaur sawu ehrmigu, johzigu dsihwi. Winnas turroht sewim 227 falkus, tirkabb runtschus la arri falkes. Winnu dsihwojama ehla effoht deefgan leela, turra 6 istabas preesch nupat minneteem falkes eerkle-tas — ar daschadeem turwischeem, lahdehem, lihgsdinahm un perrekteem. Winnas arri gaidoht no saweem „gare-astehm" leelu pulku pehznablamu. Scheem falkes par labbu turroht schihs trihs wezzas jaunfundsos lihds 20 flau-zamas gohwis, turru peenu un sehjumu tee 227 garastes ween patehrejohht. Wissas trihs dsihwojoht meerigi un drau-dsigi lahra sawu luttelli lohpdama. Katram saws preesch pasaulé!
P. Graubinsch.

Kad tas buhs?

Kad to laimi baidischu,
Ko baid' zitti mihibä?
Kad es tewi atraddischu,
Wissu mihta meitina?
Kad tew sawu rohku dohschu,
Sweizinajohht firsnigi
Un tew faldi nobuschofschu
Wihlestiba dedsigi.
Kad pee kruhts tew' speedischu
Dauds reis faldi butschodams?
Kad tew' sawu nosauktu,
Ka lihgawinu apstampdams?
J. Stahlbergis.

Gudrs issklaidrotajs.

Diwi semneeki ee-eet weefu nammä un nostahjabs pee lahdas seenas, us kuras irr usmahlehts Surris tas uswar-retajs. Pirmais semneeks ilgu laiku slattahs us Surra bildi, te us reis badda ohtram pee fahneem un teiz: „Wadsi Iwan! La bilde naw rikrigi taiksta, jo Surris arweenu us balta sirga jahja, la tad winnam taggad irr melns sirgs!" Dhtris apstattahs. Sirgs irr pateest melns. Tad atbild: „Al tu duraks! tas baltais sirgs winnam nosprahga Sibirijas mehri; winsch tapehz nopirka few melnu un jahj us ta."
P. Graubinsch.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.

No zensures atwehlehts. Rihgä 6. Dezember 1874.

Drifflehts un dabbujams pee biltschu un gahmatu-driffetaja Ernst Plates, Rihgä, pee Pehtera-basnijas.